Koulun toimintakulttuurilla hyvinvointia ja turvallisuutta

Maria Stenbacka
Kirkkojärven koulun rehtori

Kirkkojärven koulu – yhtenäiskoulu Espoossa

Rehtori
Virka-apulaisrehtori
Rehtoreita avustavat opettajat 2

Opettajia	72
Yhteisöohjaajia	1
Koulunkäynninohjaajia	6
Kuraattori	1
Psykologi	1
Koululääkäri	1
Terveydenhoitaja	1.5

Vahtimestari	1
Sihteeri	2
Kiinteistönhoitaja	1
Keittiöhenkilökunta	5
Laitoshuoltaja	5

OPPILAITA
730

LÚOKAT
1-9

Valmistavia luokkia
2

S1 OPPILAITA (Suomi)
322 (44%)

S2 OPPILAITA (muu)
408 (56%)

Suurimmat kieliryhmät
Suomi
Albania
Arabia
Venäjä
Somali
Ukraina
Kurdi

Haasteet koulussa

Suurin osa nuorista voi hyvin.

Haasteita tuo

- Kodin tuen puute eli mm. huoltajat luku- ja kirjoitustaidottomia, traumatisoituneita, työttömiä. Tämä johtaa siihen, että lapsi joutuu ottamaan aikuisen roolin.
- Mielen hyvinvoinnin haasteet nuorilla
- Suomen kieli ei kehity oppilailla eikä vanhemmilla
- Erilaiset oppimistaustat, kesken perusopetuksen Suomeen saapuneet oppilaat.
- Tukea tarvitsevat lapset ilman diagnoosia ja tarvittavaa tukea
- Kulttuurierot näkyvät luottamuspulana ja konflikteina
- Kotouttaminen ei ole onnistunut, oppilaat eivät koe olevansa suomalaisia
- Jengiytyminen
- Väkivalta
- Päihteet
- Medialukutaito, tekoäly



Toimintakulttuuri

KOULUN KÄYTÄNTEITÄ

- Ei päähinettä, takkia tai ulkojalkineita sisätiloissa
- Tervehtiminen, arvostava kohtaaminen, kunnioitus
- Koulurakennuksesta pidetään hyvää huolta

OPPILAIDEN OSALLISTAMINEN

- Oppilaskunta
- Tukioppilaat
- Verso-oppilaat

HUOLTAJIEN OSALLISTAMINEN

- Tutustumiskäynnit kouluun ja opiskeluun



VIRANOMAISYHTEISTYÖ

- Sosiaalipalvelu - konsultaatiot ja ilmoitukset
- Poliisi - konsultaatiot ja ilmoitukset
- Aseman Lapset K0
- Ankkuri

PUUTTUMISEN MALLIT

Nopea puuttuminen matalalla kynnyksellä

- Resto (2024 / 44 kpl)
- KiVa (2024 / 4 kpl)
- Verso (2024 / 10 kpl)
- SOMEturva

ENNALTAEHKÄISEVÄ TYÖ

- Yhteisöohjaaja
- Hyvän mielen tunnit
- Hyvinvointikyselyt
- Yhdessä vahvaksi yhteisöksi tilaisuudet
- Poissaolojen seuranta
- Koulun kerhot
- Päihdekasvatus

KULUNVALVONTA

- Tarkka kulunvalvonta
- Hyvä oppilaantuntemus
- Koko talo kasvattaa

Restoratiivinen sovittelumenetelmä

- Resto voidaan tilata erilaisiin oppilaiden välisiin ristiriitatilanteisiin, joita luokanopettaja / luokanvalvoja on jo itse yrittänyt selvittää. Väkivaltatilanteisiin voidaan tilata resto heti.
- 11 Sovittelijaa
- Restoratiivisessa sovittelussa sovittelijat ovat aikuisia. Sovittelussa konfliktin osapuolet ovat itse aktiivisessa roolissa ratkaisemassa erimielisyyttä. Sovittelija ohjaa keskustelua tuomitsematta ketään. Sovittelussa ei myöskään anneta rangaistuksia. Sovittelun tarkoituksena on ratkaista konflikti ja sopia, miten jatkossa toimitaan niin, että konflikti ei toistu.
- Sovittelijat infoavat huoltajia, luokanopettajaa ja luokanvalvojaa sovittelussa sovituista asioista Wilmassa. Viestissä on sopimuksessa sovitut asiat.
- Sovittelussa sovitaan sopimuksen seuranta / seurannat. Seurannassa varmistetaan onko sopimus pitänyt.
- Eniten on restoja tuli tilanteista, joissa on ollut sanaharkkaa, ulkopuolelle jättämistä ja ärsyttämistä. Puhtaasti tappeluja (väkivaltatilanteita) oli 7kpl.

KIUSAAMISEN VASTAINEN SUUNNITELMA

Kirkkojärven koulu, Yhdessä vahvaksi yhteisöksi – Ei kiusaamiselle!

1. Luokissa ja koulussa tehtävä ennaltaehkäisevä työ

Vertaissovittelu, Tukioppilaat, Kiva –koulu, Vahvuuspedagogiikka, Tunne- ja sosiaalisten taitojen oppitunnit, Kiusaamis- ja hyvinvointikyselyt, Ohjattu välituntitoiminta, Yhteistyö ulkopuoliset tahot esim. nuorisotoimi ja NFG ry

2. Jokainen koulun aikuinen puuttuu oppilaiden väliseen mahdolliseen kiusaamiseen välittömästi (esim. restoratiivisella otteella)

Asian selvittely ja keskustelu välittömästi oppilaiden kanssa.
→ Tieto luokanopettajalle tai –valvojalle sekä merkintä Wilmaan.
→ Luokanopettaja / -valvoja on yhteydessä kotiin
→ Oppilaalle tieto, että asiaa tullaan seuraamaan

3A. Kiva koulu – prosessi.
→ Luokanopettaja / -valvoja täyttää Kiva koulu -lomakkeen 1.
→ Kiva koulu selvittää asiaa oppilaiden kanssa ja on yhteydessä osapuolten koteihin sekä **seuraa** tilannetta yhden, kolmen ja neljän viikon välein.

3B. Kasvatuskeskustelu koulussa
→ Kasvatuskeskustelu koulussa, johon osallistuvat oppilas, huoltaja(t), luokanopettaja / -valvoja ja Kiva koulu –opettaja ja/tai erityisopettaja.
→ Kasvatuskeskustelun yhteydessä on tärkeää sopia yhteisestä seurantakeskustelusta / -tapaamisesta.
→ Arvio, miten seuranta tapahtuu, vastuu on luokanopettajalla / -valvojalla.

3C. Jälki-istunto

HUOMIO 1. Sekä Kiva koulu keskusteluista että kasvatuskeskusteluista tulee täyttää kirjalliset lomakkeet. Yhteistyö kodit tärkeää.
HUOMIO 2. Keskusteluissa sovitaan sekä kiusatulle oppilaalle että kiusaajille tukiaikuiset, jotka seuraavat tilannetta aluksi viikoittain.
HUOMIO 3. Ennen kuin asia siirtyy portaalle 4, sekä Kiva koulu -prosessi että Kasvatuskeskustelu(t) oppilaan ja huoltajien kanssa ovat käytyinä.

4. Asia tiedoksi koulun johdolle ja oppilashuollolle

→ Koulun YHR sopii jatkotoimenpiteet.
→ Tiivis yhteistyö kotien kanssa jatkuu, tuki kiusatulle ja kiusaajille sekä heidän perheille.

5. Konsultaatio ja yhteistyö muiden viranomaisten kanssa

Aseman lapset K-0, Etsivä nuorisotyö, Perhesosiaalityö, Lastensuojelu, Poliisi

6. Muut mahdolliset toimenpiteet

- kirjallinen varoitus
- määräaikainen erottaminen

KONFLIKTIEN JA VÄKIVALTATILANTEIDEN VASTAINEN SUUNNITELMA

Kirkkojärven koulu, Yhdessä vahvaksi yhteisöksi – Ei väkivallalle!

1. Luokissa ja koulussa tehtävä ennaltaehkäisevä työ

Vertaissovittelu, Tukioppilaat, Kiva –koulu, Vahvuuspedagogiikka, Tunne- ja sosiaalisten taitojen oppitunnit, Kiusaamis- ja hyvinvointikyselyt, Ohjattu välituntitoiminta, Yhteistyö ulkopuoliset tahot esim. nuorisotoimi ja NFG ry

2. Jokainen koulun aikuinen puuttuu oppilaiden väliseen mahdolliseen kiusaamiseen välittömästi

Nopea arvio tilanteen vakavuudesta.

a) Onko kyseessä pienempi konflikti, jonka voit itse selvittää?
b) Onko kyseessä Kiva koulu –case?
c) Onko kyseessä hieman isompi konflikti? → Ohjaus Restoon
d) Onko kyseessä vakava väkivaltatilanne? → Yhteys rehtorit ja poliisi

3. Konfliktin tai väkivaltatilanteen selvittäminen tilannearvion pohjalta

a) Pienet konfliktit selvittää tilanteen havainnut opettaja välitunnin aikana, päivän päätteeksi tai viimeistään seuraavana päivänä.
b) Tilanteen selvittely Kiusaamisen vastaisen suunnitelman mukaisesti.
c) Tilanteen selvittely kahden restoratiivisen koulutuksen käyneen opettajan toimesta mieluiten saman päivän aikana tai viimeistään seuravana päivänä.
d) Vakavissa väkivaltatilanteissa, joissa tarvitaan virka-apua, tilanteen havainnut opettaja kääntyy välittömästi koulun johdon puoleen.

HUOMIO 1. Konflikti- ja väkivaltatilanteissa b-c-d tulee täyttää kirjalliset lomakkeet. Tarvittaessa tapaturmailmoitus kansliassa.
HUOMIO 2. Tieto konflikti- ja väkivaltatilanteesta oppilaan lo / lv. Tilanteen havainnut opettaja sopii lo / lv kanssa, kumpi on yhteydessä konfliktiin osallisena olleiden oppilaiden huoltajiin. Vakavimmissa tilanteissa yhteydenotto huoltajiin tapahtuu aina puhelimitse. Tarvittaessa lastensuojelu- ja poliisikonsultaatio.
HUOMIO 3. Konflikti- ja väkivaltatilanteissa b-c-d, on tärkeää tarjota eri osapuolille tukea koulun aikuisten toimesta (tukihenkilö tai opiskeluhuollon tuki).

4. Tiivis yhteistyö huoltajien kanssa (YAR), mikäli oppilas joutuu usein konfliktitilanteisiin.

→ Varmistetaan riittävä tuki eri osapuolille sekä heidän perheilleen.

5. Konsultaatio ja yhteistyö muiden viranomaisten kanssa

Aseman lapset K-0, Etsivänuorisotyö, Perhesosiaalityö, Lastensuojelu, Poliisi

6. Muut mahdolliset toimenpiteet

- kirjallinen varoitus
- määräaikainen erottaminen

Lausunto 1/2

- ✓ *Jatketaan nuorten rikollisen toiminnan ennaltaehkäisytyötä, huomioiden muun muassa moniammatillinen yhteistyö, perheiden tuki ja nuorten harrastustoiminta § Puututaan nuorten rikolliseen käyttäytymiseen nopeasti ennen rikosprosessia, sen aikana ja sen jälkeen yhteistyössä eri viranomaisten ja nuorten parissa toimivien ammattilaisten kanssa.*
- ✓ *Varmistetaan, että kunnissa ja hyvinvointialueilla on saatavilla nuorille päihteistä ja rikoksista irrottautumista tukevia palveluita. Arvioidaan koulupoliisitoimintaa ja sen vaikuttavuutta nuorisorikollisuuden torjunnassa, ja tehdään tarvittavat jatkotoimet.*
- ✓ *Torjutaan laitonta maahantuloa ja maassaoloa sekä edistetään näin myös paluuta ja palauttamista*
- ✓ *Kehitetään maahantulijoiden henkilöllisyyden todentamista, jotta riskihenkilöt voidaan tunnistaa oikea-aikaisesti ja riittävän ennakollisesti. Kehitetään muun muassa keinoja puuttua maahantulijoiden väärien henkilöllisyyksien käyttämiseen ja sotarikos- tai henkilöpakotetaustojen salaamiseen*

Lausunto 2/2

Näitä tarvitaan:

- ✓ Toimintakulttuuri jossa on määritelty selkeästi arvot, ohjeet ja tavoitteet. Näihin sitoutuvat ja niitä noudattavat niin henkilökunta kuin oppilaat ja heidän huoltajansa.
- ✓ Tiivis yhteistyö huoltajien kanssa.
- ✓ Yhteisöohjaajat kouluihin
- ✓ Hyvän viranomaisyhteistyön jatkuminen ja edelleen kehittäminen, lisää ennaltaehkäisevää työtä
- ✓ Harrastusten tarjoaminen
- ✓ Sairaalakoulupaikkoja ja kuntouttavaa opetusta tarvittaisiin lisää.

  Oppilaalla on oikeus koulunkäyntiin joka tilanteessa. Hoitotaho voi kieltäytyä hoitamasta lasta/nuorta ja lapsi/nuori voi kieltäytyä hoidosta. Koulu ei voi olla ottamatta oppilasta.
- ✓ Restoratiivinen sovittelumenetelmä eli RESTO käyttöön kouluihin
- ✓ Valmistavaan luokkaan yksi lisävuosi sitä tarvitsevalle
- ✓ Riittävät resurssit kouluihin, joissa on paljon maahanmuuttajataustaisia oppilaita.

Kiitos

